

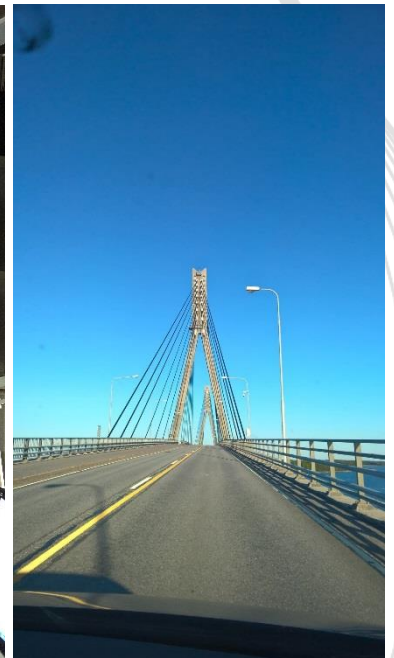
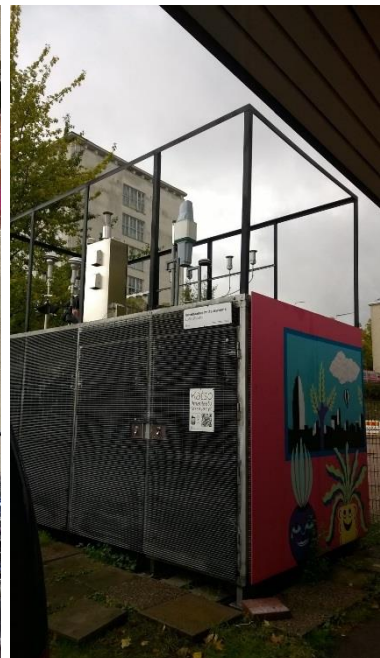
ILMATIETEEN LAITOS
METEOROLOGISKA INSTITUTET
FINNISH METEOROLOGICAL INSTITUTE

Ilmanlaadun mittausverkkojen laatu järjestelmä- ja kenttäauditointi 2017

ja

Uusi laatustandardi SFS-EN ISO 17025:2017

**Mittaajatapaaminen, Tampere, 10.4.2018
Katriina Kyllönen (IL)**

Katriina Kyllönen

VNa ilmanlaadusta 79/2017

”Ilmanlaadun mittauksista vastaavien tahojen on varmistettava, että mittausverkoilla ja yksittäisillä mittausasemilla on laadunvarmistus- ja laadunvalvontajärjestelmä, joka sisältää kuvauksen säännöllisestä kunnossapidosta mittauslaitteiden jatkuvan tarkkuuden varmistamiseksi. Ilmanlaadun kansallinen vertailulaboratorio tarkistaa laatujärjestelmän tarvittaessa ja vähintään joka viides vuosi.”

Tehty 2006, 2011 kenttäauditoinnit, lisäksi vertailukierros 2002-2003.

Auditointi

- Käsitti laatu järjestelmän ja kenttätoiminnan auditoinnin.
- Yhteensä 22 verkkoa, 28 asemaa.
- Auditointilomake etukäteen tutustuttavaksi verkoille.
- Haastattelu, havainnointi, dokumenttien tarkastelu auditointipäivänä.
- Raportointi, lomake verkoille tarkistettavaksi, auditoinnin sulkeminen.
- Yhteenvedoraportti lähetetty tutustuttavaksi osallistuneille verkoille.

ILMANLAADUN MITTAUSVERKKOJEN AUDITOINTILOMAKE

Mittausaseman nimi:

Sijaintikunta:

Auditoinnin suorittaja:

Mittaajan edustaja(t):

Päivämäärä:

1. Mittausasema

a: Aseman mittauksen käyttötarkoitukset:

- hajapäästöjen seuranta pistepäästöjen seuranta
- terveyden suojele kasvillisuuden suojele ekosysteemien suojele
- edustavuus terveyden suojele: yleinen altistuminen suurin altistuminen muu:

Laatu- ja sijaintitavoite:

- asetuksen (Vno 79/2017) mukainen kiinteä asema (mittaus): NO/NO2/NOx SO2 O3 PM10 PM2.5 muu, mikä?
- asetuksen (Vno 79/2017) mukainen suuntaa-antava asema (mittaus): NO/NO2/NOx SO2 O3 PM10 PM2.5 muu, mikä?
- muu, mikä:

Virallinen status nykyisin:

- Raportoidaan EEA:lle kiinteänä asemana (mittausena):
- Raportoidaan EEA:lle suuntaa-antavana asemana (mittausena):
- Raportoidaan EEA:lle Eol-tietojenvaihdossa: NOx
- Raportoidaan kansallista/kunnallista käyttöä varten (esim. ohjearvot):

Mittausepävarmuus:

- Arvioidaan raja-arvopitoisuuksissa: NO/NO2/NOx SO2 O3 PM10 PM2.5

Laatujärjestelmän auditointi 1/2

- ”Kuopion mallin” mukainen laatujärjestelmä käytössä 10 verkossa + 4 rakenteilla
- 2 ”Imatran mallin” mukaista
- 6 omaa laatujärjestelmää
  - 3 omaa
  - 3 konsultin
- SFS-EN ISO 17025 ja SFS-EN ISO 9001 standardit
- Ohjeet kattavia yhtä verkkoa lukuun ottamatta.
- Poikkeamia kirjattiin lähes kaikissa verkoissa, erit. teknisiä.
- Laatukuvaus nettiin ja oikeilla asema/verkkomerkinnoilla, 9 verkkoa! (IPR-päätös)
- Asemakuvaus useissa vain MKL (AQUSTI), voisiko olla tiedot omilla nettisivuilla asukkaille? (Vna 79/2017)

Laatujärjestelmän auditointi 2/2

- **Auditoinnit**
  - Sisäisiä auditointeja 7/22 verkkoa.
  - Ristiinauditointeja, 0 verkkoa, suunnitteilla 9 verkossa, hyvä!
- **Laatukatselmukset tai vastaavat 10/22 verkkoa**
- **Yhteenveto:**
  - 16 kattavaa laatujärjestelmää
  - 4 laatujärjestelmää rakenteilla
  - 2 päivittämättä

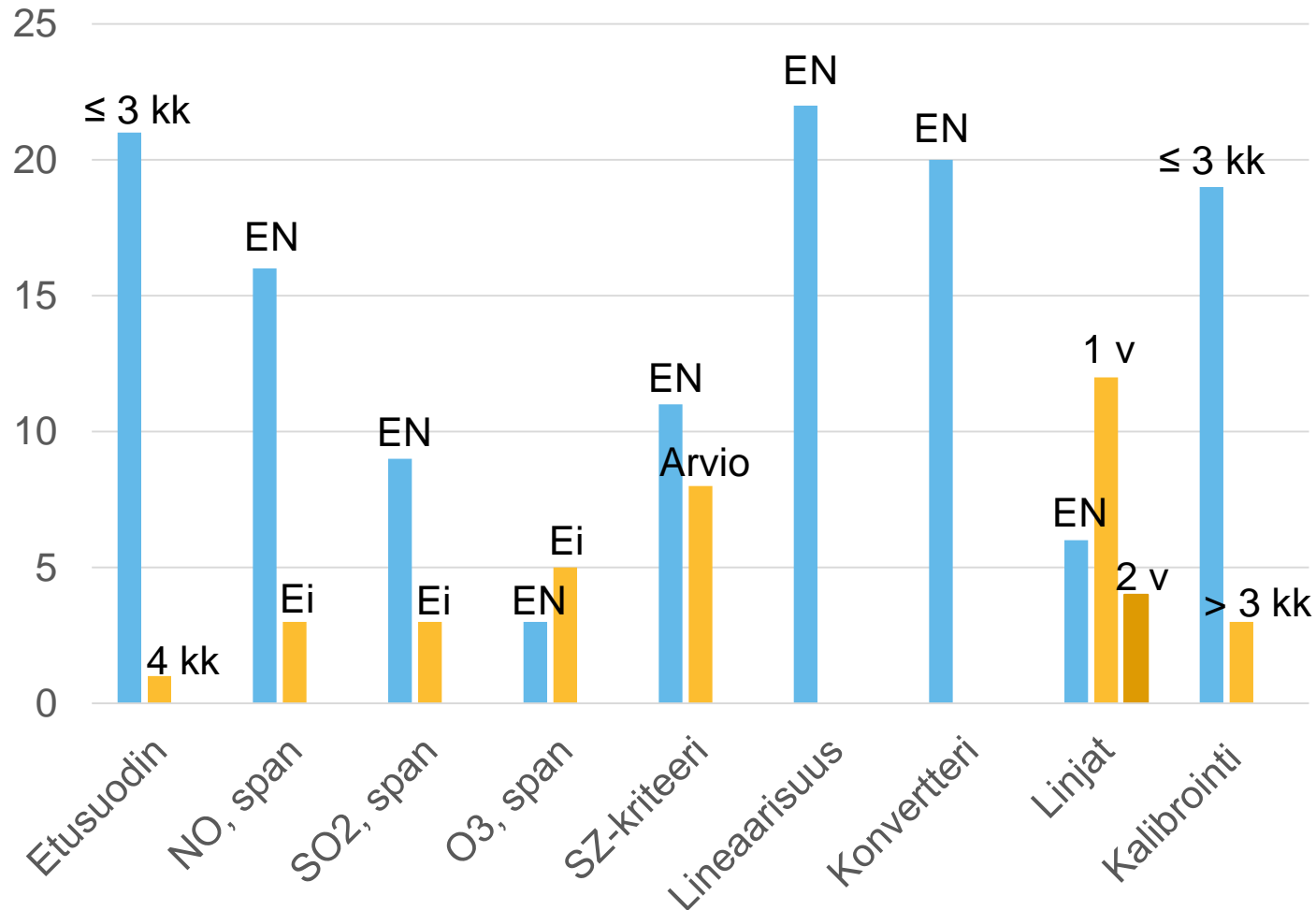

Kenttäauditointi: laitteet ja MU

- Kaasuanalysaattorien tyyppitestausta
  - 80 % laitteista auditoiduilla asemilla
  - 10 % puuttuu tyyppihyväksyntä direktiivimittauksissa
  - 10 % puuttuu tyyppihyväksyntä muiden seurantarpeiden mittauksissa
  - vrt. 2011, vain 1/3 tyyppihyväksyntä (1/3 MCERT, 1/3 ei lainkaan)
- MU määritetty lähes kaikilla (excel)
- Hiukkasmonitorien tyyppitestausta
  - Puuttuu kaikista.
- Hiukkasmonitorien ekvivalenttisuus
  - Suurimmalla osalla osoitettu.
- MU-arvio puuttuu monelta

Kaasujen laadunvarmennus EN- menetelmästandardien mukaisesti

Muita huomioita:

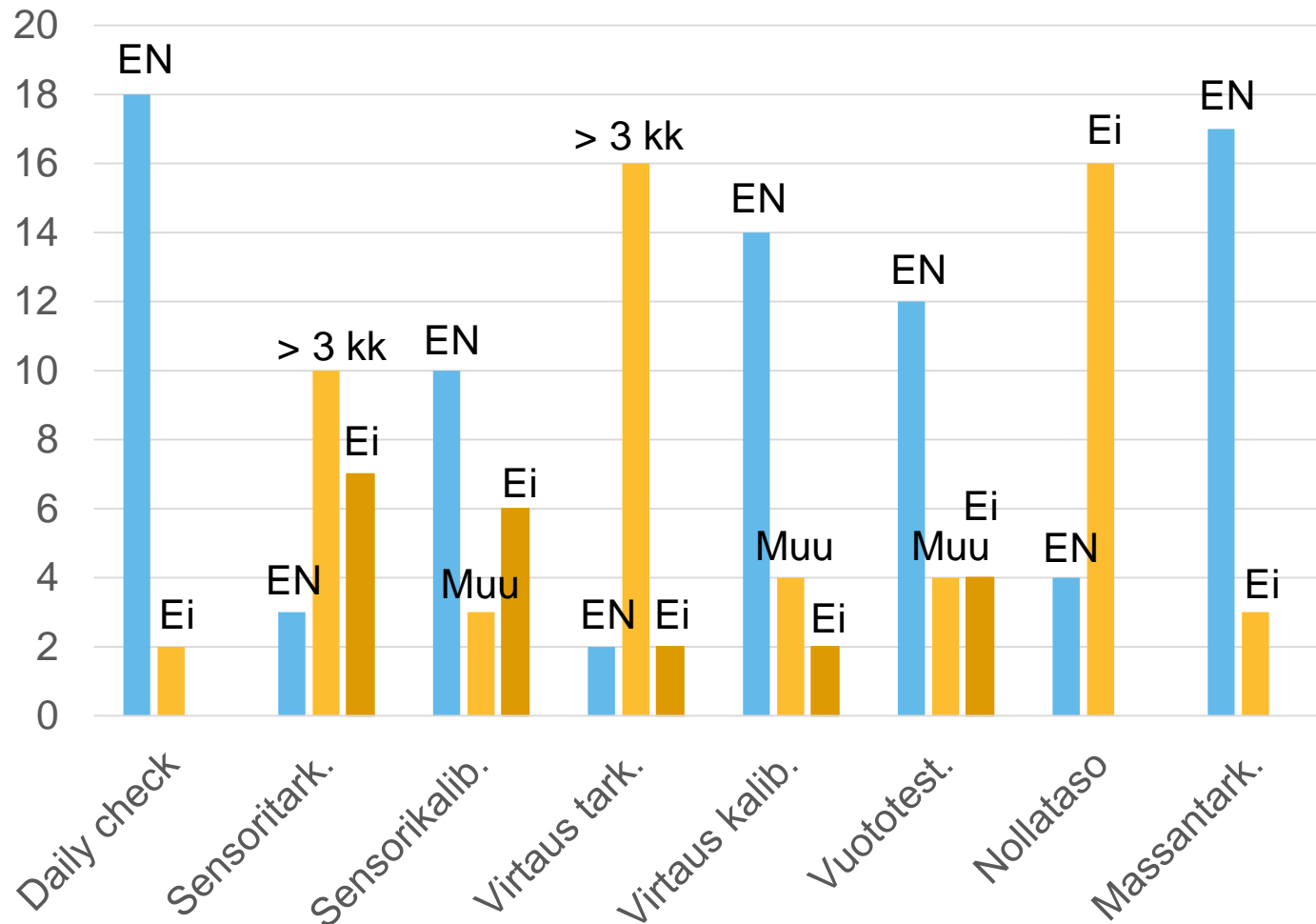
Kalibrointiin jäljitettävyys kunnossa.

Kenttäkalibroinnille ei ole määritetty epävarmuutta?

Hiukkasmittausten laadunvarmennus EN 16450 mukaisesti

Muita huomioita:

Linjan puhdistus:
6-36 kk

Leikkurin puhdistus:
useimmiten 3-6 kk

Seuraava auditointikierrros

- Vuonna 2022?
- Auditointikohdennus
  - Mittausepävarmuuslaskelmat
  - Hiukkasmittausten laadunvarmennustoimenpiteet
  - Standardien noudattaminen
  - Tyyppitestattujen ja ekvivalenttien mittausmenetelmien tai mittalaitteiden käyttö

Uusi SFS-EN ISO 17025:2017

- *General requirements for the competence of testing and calibration laboratories (ISO/IEC 17025:2017)*
- Ilmestynyt 29.12.2017
- Suomennos ilmestyy keväällä 2018 (edell. versio kumotaan)
- Siirtymäaika 3 v.
- **Ei oleellisia muutoksia tekniseen toimintaan**
- Keskeiset muutokset
  - Standardin rakenne, joka noudattelee 17000-standardiperheen rakennetta
  - Sisältöä uudistettu riskiperusteisella ajattelutavalla.
  - Ohjaavia vaatimuksia on jonkin verran supistettu ja korvattu näyttöön perustuvilla vaatimuksilla.
  - Toimintojen ja henkilöstön puolueettomuus on nostettu enemmän esille.
- Koulutustarve?

**Kiitos
mielenkiinnosta!**

Katriina Kyllönen
p. 029 539 5461
katriina.kyllonen@fmi.fi